

GOSPODARSTVO

PODUZETNIŠTVO, POSLOVNA
ORGANIZACIJA I MARKETING

PODUZETNIK I PODUZETNIŠTVO

PODUZETNIŠTVO – djelatnost ljudi koja se sastoji od kombiniranja činitelja proizvodnje radi maksimiziranja dobiti

U POSLOVNOJ ORGANIZACIJI RAZLIKUJEMO:

- **VLASNIKE** – osoba koja **ulaže temeljni kapital** za izgradnju neke poslovne organizacije (*može biti poduzetnik, menadžer i radnik*)
 - snosi rizik poslovanja
- **PODUZETNIKE** – osoba koja **odlučuje kako će se proizvoditi**
 - poduzima poslovne pothvate i preuzima rizik poslovanja
- **MENADŽERE** – **vodi poslovanje** radi osiguranja njegove uspješnosti, ali **bez preuzimanja rizika**
 - poduzetnik **osmišljava** proizvodnju dok menadžer **vodi** proizvodnju
- **RADNIKE**

PODUZETNIK I PODUZETNIŠTVO

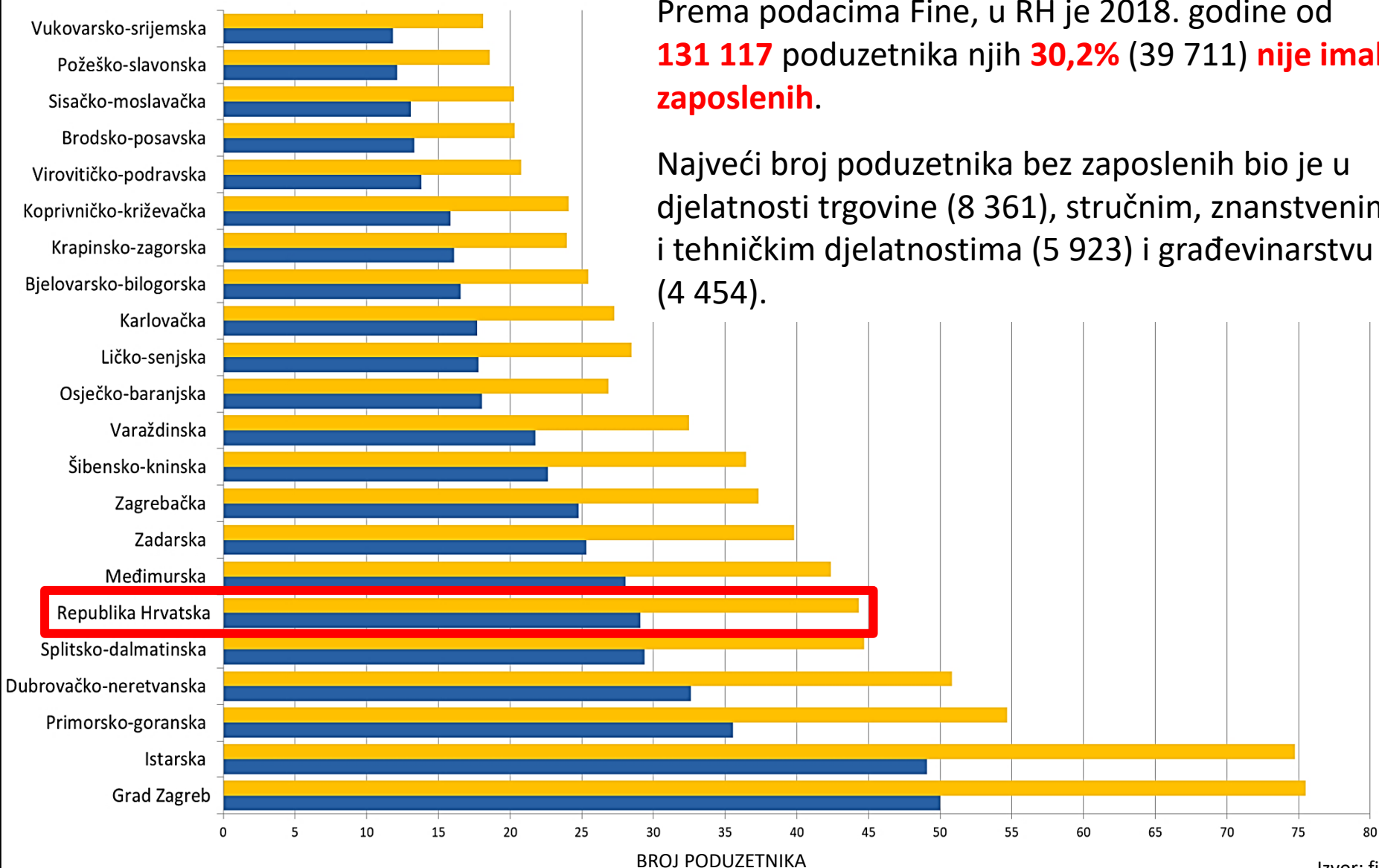
- za poduzetnika je ključna **spособnost, darovitost, želja za uspjehom, upornost, motiviranost, intuicija, procjena, rizik i rad**
- **PODUZETNIŠTVO = POTHVAT + KAPITAL + RIZIK**
- poduzetnik je nositelj poduzetničke inicijative
- većina poslovnih organizacija u Hrvatskoj su **male** (*1 do 15 vlasnika, uglavnom manje od 100 djelatnika i posluju lokalno*), pa su poduzetnici ujedno i vlasnici → snose rizik poslovanja
- visok stupanj neuspjeha poduzetnika – velik broj ih propadne
 - *u SAD-u, od 600 000 novih gospodarskih subjekata, polovica ih ne doživi 18 mjeseci*

PODUZETNIŠTVO U HRVATSKOJ (2017.)

Prema podacima Fine, u RH je 2018. godine od **131 117** poduzetnika njih **30,2%** (39 711) **nije imalo zaposlenih.**

Najveći broj poduzetnika bez zaposlenih bio je u djelatnosti trgovine (8 361), stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima (5 923) i građevinarstvu (4 454).

NAČINI ULASKA U POSAO

1. POČETI OD NULE
2. KUPOVINA POSTOJEĆEG POSLOVANJA
3. **FRANŠIZA** (*franšizant i franšizor*)
4. **OBITELJSKI POSAO**

Ugovor koji **kupcu** (**franšizantu**) dopušta prodaju proizvoda ili usluga **prodavatelja** (**franšizora**)

POČETI
OD NULE

KUPOVINA
POSTOJEĆEG
POSLOVANJA

FRANŠIZA

OBITELJSKI
POSLO

POSLOVNE ORGANIZACIJE

- poduzeće, **poslovna organizacija** ili **trgovačko društvo** ili **gospodarski subjekt**

TRGOVAČKO DRUŠTVO samostalne gosp. org. koja **unajmljuju rad i druge *inpute*** radi **proizvodnje** i **prodaje dobara** te ostvarivanja **profita**

- poslovne organizacije nastaju krajem 14. i početkom 15. st. kada se ukidaju cehovi
- kriteriji podjele poslovnih organizacija:
 - prema **mjestu u reprodukcijском procesu** – proizvodne, trgovačke i financijske
 - prema **predmetu poslovanja** – u RH postoje 21 vrste po Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti
 - prema **tipu vlasništva** – privatne, javne i mješovite
 - prema **veličini** – velika, srednja i mala poduzeća

PRAVNI OBLICI POSLOVNE ORGANIZACIJE

```
graph TD; A[PRAVNI OBLICI POSLOVNE ORGANIZACIJE] --> B[OBRT]; A --> C[TRGOVAČKO DRUŠTVO];
```

samostalne gosp. org. koja
unajmljuju rad i druge
inpute radi **proizvodnje** i
prodaje dobara te
ostvarivanja profita

OBRT

TRGOVAČKO DRUŠTVO

OBRT

dopuštene **gospodarske djelatnosti** koje samostalno i trajno **obavljaju fizičke osobe** sa svrhom postizanja dobiti

nije potrebna propisana **stručna sprema** (diploma ili majstorski ispit)

potrebna je **diploma** ili **određena stručna sprema** (majstorski ispit)

obavljanje **isključivo na temelju povlastice**, koju izdaje nadležno ministarstvo

SLOBODNI

VEZANI

POVLAŠTENI

PRAVNI OBLICI POSLOVNE ORGANIZACIJE

FIZIČKE OSOBE

OBRT

SLOBODNI

VEZANI

DRUŠTVO OSOBA

temelj povezivanja su **osobe** i odgovaraju **svojom imovinom**

nemaju temeljni kapital

JAVNO TRGOVAČKO DRUŠTVO (J.T.D.)

odgovaraju **svi članovi cijelom** svojom imovinom

KOMANDITNO DRUŠTVO (K.T.D.)

najmanje jedan odgovara **cijelom** (**komplementar**) a **jedan dijelom** svoje imovine (**komanditor**)

PRAVNE OSOBE

ZAKON O TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA

TRGOVAČKO DRUŠTVO

temelj povezivanja je **kapital** i članovi društva odgovaraju do **visine svoga uloga**

DRUŠTVO KAPITALA

najmanji temeljni kapital
200 000 kn

DIONIČKO DRUŠTVO (D.D.)

najmanji temeljni kapital
20 000 kn

DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU (D.O.O.)

najmanji temeljni kapital
10 kn

JEDNOSTAVNO DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU (J.D.O.O.)

MARKETING

MARKETING

MARKETING – društveni proces koji **usmjerava gospodarski tijek dobara i usluga** od proizvođača do potrošača, prilagođavajući ponudu i potražnju

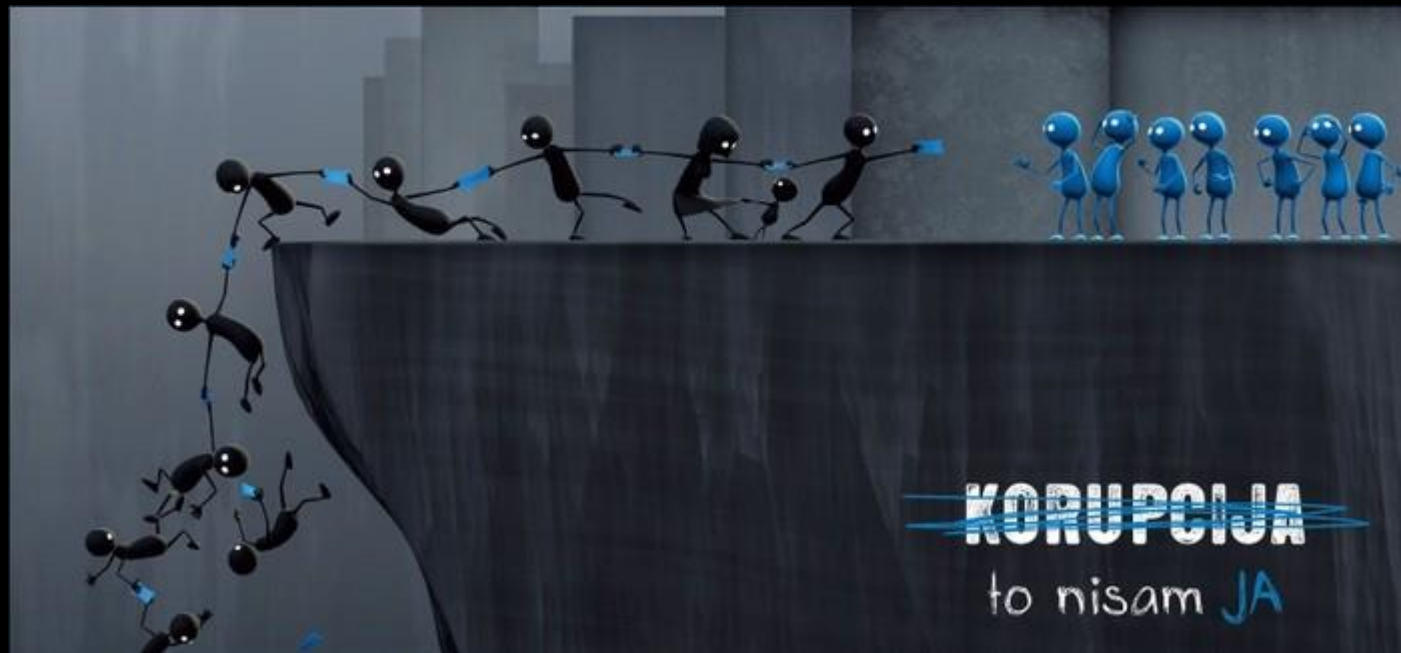
- **marketing** u najširem smislu može definirati kao proces u kojem se **proizvodnja povezuje s potrošnjom** kako bi se zadovoljile potrebe društva (potrošača)
- marketing nastoji **identificirati, predvidjeti i zadovoljiti potrebe** kupaca vodeći računa o **profitu**
- marketing se javlja **u uvjetima razvijene konkurencije na tržištu**

FAZE/ERE RAZVOJA MARKETINGA

3 razdoblja u razvoju marketinga:

1. **proizvodna** era (*od ind. revolucije do 1930-ih*)
 2. **prodajna** era (*od 1930-ih do 1950-ih*)
 3. **marketinška** era (*nakon 1950-ih*)
- } ERE KOJE SU PRETHODILE MARKETINGU

- danas se nalazimo u eri **megamarketinške koncepcije** ili u eri **društveno odgovornog marketinga**
- *osim profita, gledaju se socijalne, ekološke, kulturne i druge potrebe građana i društva u cjelini*

MARKETINŠKI (MIKS) SPLET

MARKETINŠKI SPLET – sjedinjuje sve važne aktivnosti za marketing

- kombinacija raznih elemenata kojima se organizacija koristi kako bi postigla ciljanu razinu prodaje i profita

4P

- product
- place
- promotion
- price

PROIZVOD

- **PROIZVOD** obuhvaća nekoliko elemenata kojima se može utjecati na razinu prodaje – **asortiman**, **ambalaža** i **marka proizvoda**
- **ASORTIMAN** skup svih **srodnih proizvoda** koje nudi proizvođač
 - *npr. Palmolive pjena za brijanje, sapun, šampon za kosu, tuširanje...*
 - *ima određena svojstva koja pojednostavljuju kupnju i jamče kvalitetu*
- **AMBALAŽA** – ima ulogu **privlačenja pozornosti** i **zaštite proizvoda** iz vana

P&G

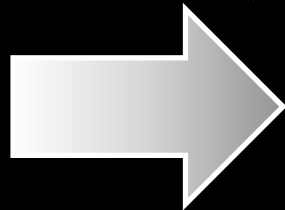
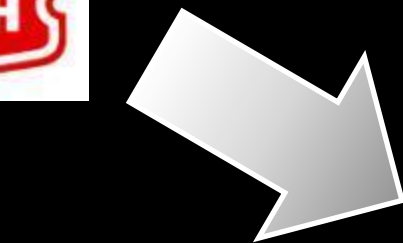
IAMS

PROIZVOD

- **MARKA** (*robna marka ili brend*) je ime, znak, simbol ili drugo što **identificira proizvod** i **diferencira** ga od proizvoda konkurencije
- **GENERIČKA MARKA** – označava kategoriju proizvoda
 - *npr. aspirin, žilet, digitron, kola i dr.*
- **TRGOVAČKA MARKA** – trgovci kupuju od proizvođača proizvode, pakiraju ih te mogu staviti svoju marku
 - *npr. K plus, Aro, Rumke, Plodine, DM...*

MARKA
PROIZVODA

TRGOVAČKA
MARKA

GENERIČKA
MARKA

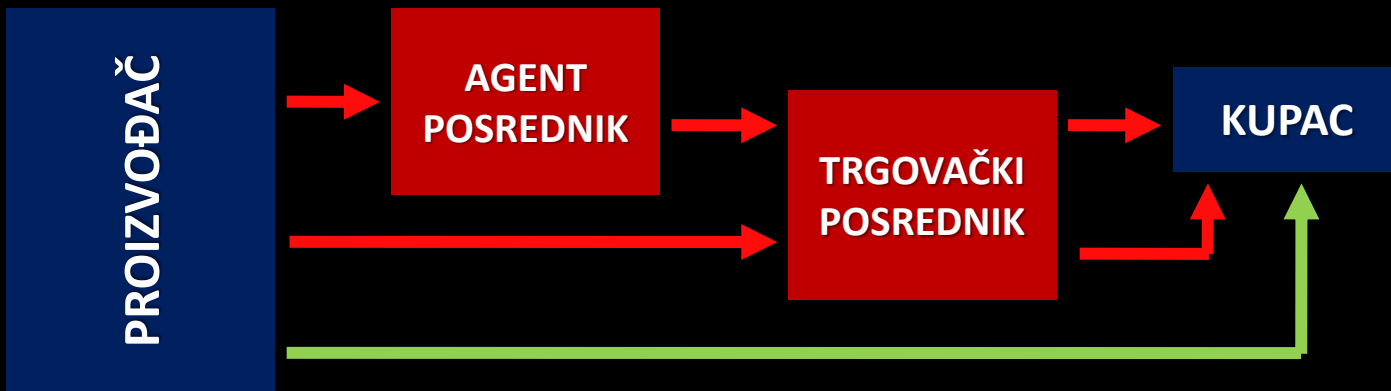

CIJENA

- **CIJENA** je **vrijednost** proizvoda ili usluge **izražena u novcu**
- mogu biti **JEDINSTVENE** jednake za sve kupce (*novine, benzin*) ili **DIFERENCIRANE** koje vrijede za određenu skupinu kupaca ili različite prema drugim kriterijima (*studenti, umirovljenici...*)
- podjela cijena:
 - prema **vremenu kupnje** (sezonske, predsezonske...)
 - prema **prostoru** (isti proizvod može imati različitu cijenu na različitim mjestima)
 - prema **opsegu** (maloprodajne i veleprodajne cijene)
 - **promotivne** (npr. prilikom uvođenja nekog novog proizvoda)
 - **prigodne** (za neki praznik ili sezonsko sniženje)
 - **psihološke** (one koje završavaju s 9 – *npr. 9,99 kn*)
 - **linije cijena** (niže, srednje i više cijene)

PLASMAN

- plasman obuhvaća **prodaju** i **distribuciju**
- **VRSTE PRODAJE:**
 - **IZRAVNA** prodaja – proizvođač svoje proizvode prodaje izravno potrošačima (prodaja **bez posrednika**)
 - **NEIZRAVNA (POSREDNIČKA)** prodaja – karakteristična za proizvode krajnje potrošnje kada proizvođač **preko posrednika** prodaje svoje proizvode potrošačima
 - to mogu biti **trgovački posrednici**, **agenti posrednici** i **facilitatori** (**pomagači**)

PROMOCIJA

- **PROMOCIJA** je komunikacija s potrošačima s ciljem **uvjeravanja** u pogodnosti nekog proizvoda i **stvaranja pozitivnog stava** o proizvodu
- **VRSTE PROMOCIJE:**
 - **ekonomska promidžba** – plaćeni oblik promocije
 - **osobna prodaja** – direktan kontakt s kupcima
 - **unapređivanje ponude** – nagradne igre, edukacija, savjetovanje, informiranje o proizvodu...
 - **publicitet** – neplaćeni oblik promocije
 - **odnosi s javnošću** – konferencije za tisak i sl.
 - **samopredstavljanje**
 - **višestruko promidžbena poruka**

- KAKO OTVORITI TRGOVAČKO DRUŠTVO
 - <https://www.youtube.com/watch?v=uXdYvKyBytA>
- KAKO OSNOVATI j.d.o.o
 - <https://www.youtube.com/watch?v=qd0VeRfCw4c>
- KAKO OTVORITI OBRT
 - <https://www.youtube.com/watch?v=KNkSL6Tv5b0>
- Business Entrepreneurship (playlista o poduzetništvu)
 - <https://www.youtube.com/playlist?list=PL8dPuuaLjXtNamNKW5qlS-nKgA0on7Qze>
- Economics (playlista iz ekonomije)
 - https://www.youtube.com/playlist?list=PL8dPuuaLjXtPNZwz5_o5uirJ8gQXnhEO
- EconClips (playlista tema iz ekonomije)
 - <https://www.youtube.com/playlist?list=PLfmZbWB7p5WNIYDqg4aaf8ELS9GmX1K-4>